

RAMMEAFTALE
OM PARTNERSKAB OG SAMARBEJDE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DENS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG REPUBLIKKEN FILIPPINERNE PÅ DEN ANDEN SIDE

DEN EUROPÆISKE UNION, i det følgende benævnt "Unionen",

og

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

REPUBLIKKEN UNGARN,

MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

som er kontraherende parter i traktaten om Den Europæiske Union, i det følgende benævnt "medlemsstaterne",

på den ene side, og

REPUBLIKKEN FILIPPINERNE, i det følgende benævnt "Filippinerne",

på den anden side,

i det følgende samlet benævnt "parterne",

SOM HENVISER TIL de traditionelle venskabsforbindelser mellem parterne og de nære historiske, politiske og økonomiske bånd, som knytter dem sammen,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne lægger særlig vægt på, at deres indbyrdes forhold er af alsidig karakter,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at denne aftale af parterne anses for at være en del af en mere omfattende forbindelse mellem dem og omfatter dermed blandt andet aftaler, som begge parter har tilsluttet sig,

SOM BEKRÆFTER deres tilslutning til respekt for de demokratiske principper og menneskerettighederne i De Forenede Nationers verdenserklæring om menneskerettighederne og andre relevante internationale instrumenter vedrørende menneskerettigheder, som de har tilsluttet sig,

SOM BEKRÆFTER deres tilslutning til principperne om retsstaten og god regeringsførelse og deres ønske om at opnå økonomiske og sociale fremskridt for deres folk,

SOM BEKRÆFTER deres ønske om at fremme samarbejde og international stabilitet, retfærdighed og sikkerhed for at fremme bæredygtig social og økonomisk udvikling, udryddelse af fattigdom og opfyldelse af millenniumudviklingsmålene,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne anser terrorisme for at være en global trussel mod sikkerhed, og at de ønsker at intensivere deres dialog og samarbejde i kampen mod terrorisme under fuld hensyntagen til FN's globale strategi for bekæmpelse af terrorisme fra 2006 og relevante instrumenter fra FN's Sikkerhedsråd, især resolutionerne 1373, 1267, 1822 og 1904,

SOM UDTRYKKER deres fulde tilslutning til at forebygge og bekæmpe alle former for terrorisme og til at skabe internationale instrumenter til at udrydde terrorisme med,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne bekræfter, at foranstaltninger til effektiv bekæmpelse af terrorisme og beskyttelse af menneskerettigheder bør supplere og gensidigt styrke hinanden,

SOM ERKENDER, at der er behov for at styrke og øge samarbejdet om bekæmpelse af ulovlig misbrug af og handel med narkotika i betragtning af de alvorlige trusler, det udgør for international fred, sikkerhed, stabilitet og økonomisk udvikling,

SOM ERKENDER, at de mest alvorlige forbrydelser af internationalt omfang vedrørende menneskerettigheder, folkeret, folkedrab og andre forbrydelser mod menneskeheden ikke bør gå ustraffede hen, og at disse forbrydelser bør retsforfølges for at fremme international fred og retfærdighed,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne deler det synspunkt, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler udgør en alvorlig trussel for international sikkerhed, og at de ønsker at styrke deres dialog og samarbejde på dette område, Med vedtagelsen ved konsensus af FN's Sikkerhedsråds resolution 1540 har hele det internationale samfund givet sin støtte til kampen mod spredning af masseødelæggelsesvåben,

SOM ERKENDER, at ulovlig handel med håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, dårlig forvaltning, dårligt sikrede lagre og ukontrolleret spredning fortsat udgør en alvorlig trussel for international fred, sikkerhed og udvikling,

SOM ERKENDER betydningen af samarbejdsaftalen fra 7. marts 1980 mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og medlemmerne af Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien (ASEAN) og senere tiltrædelsesprotokoller,

SOM ERKENDER betydningen af en styrkelse at de eksisterende forbindelser mellem parterne med sigte på at udvide deres indbyrdes samarbejde, og at de har en fælles vilje til at befæste, uddybe og diversificere deres forbindelser på områder af gensidig interesse på grundlag af lighed, ikke-forskelsbehandling, respekt for naturmiljøet og gensidig fordel,

SOM ERKENDER betydningen af dialog og samarbejde mellem Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien (ASEAN) og Den Europæiske Union,

SOM UDTRYKKER deres fulde tilslutning til fremme af bæredygtig udvikling, herunder miljøbeskyttelse og effektivt samarbejde til bekæmpelse af klimaforandring,

SOM UNDERSTREGER behovet for øget samarbejde inden for retlige anliggender og sikkerhed,

SOM ERKENDER deres tilsagn om omfattende dialog og om samarbejde for at fremme migration og udvikling samt fremme og gennemførelse af internationalt anerkendte arbejdsmæssige og sociale standarder,

SOM NOTERER SIG, at de bestemmelser i denne aftale, der hører ind under anvendelsesområdet for tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, er bindende for Det Forenede Kongerige og Irland som separate kontraherende parter eller alternativt som del af Den Europæiske Union i henhold til protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, som er knyttet til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Det samme gælder for Danmark i overensstemmelse med protokollen om Danmarks stilling, som er knyttet til disse traktater,

SOM ERKENDER den betydning, som parterne tillægger principperne og reglerne for international handel i navnlig aftalen om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO) samt nødvendigheden af at anvende dem på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde,

SOM BEKRÆFTER deres ønske om i fuld overensstemmelse med de aktiviteter, der foregår inden for regionale rammer, at øge samarbejdet mellem parterne på basis af fælles værdier og gensidig nytte,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

AFSNIT I

ART OG ANVENDELSESOMRÅDE

ARTIKEL 1

Generelle principper

1. Respekten for de demokratiske principper og menneskerettigheder, der er nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettighederne og andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter, som parterne er kontraherende parter i, og for princippet om retsstaten danner grundlaget for begge parters interne og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.
2. Parterne bekræfter deres fælles værdier, som de kommer til udtryk i De Forenede Nationers pagt.
3. Parterne bekræfter deres tilsagn om at ville fremme bæredygtig udvikling, samarbejde om løsning af problemer i forbindelse med klimaforandring og bidrage til de internationalt vedtagne udviklingsmål, herunder millenniumudviklingsmålene.
4. Parterne bekræfter deres tilslutning til princippet om god regeringsførelse.
5. Parterne er enige om, at samarbejdet inden for denne aftale skal være i overensstemmelse med deres respektive love, regler og forskrifter.

ARTIKEL 2

Samarbejds mål

Med henblik på at styrke de bilaterale forbindelser forpligter parterne sig til at føre en alsidig dialog og fremme yderligere indbyrdes samarbejde inden for alle områder af gensidig interesse, som er omfattet af denne aftale. Indsatsen rettes navnlig mod:

- a) at etablere et samarbejde om politiske, sociale og økonomiske anliggender i alle relevante regionale og internationale fora og organisationer
- b) at etablere et samarbejde om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende forbrydelser
- c) at etablere et samarbejde om menneskerettigheder og en dialog om kampen mod alvorlige forbrydelser af internationalt omfang
- d) at etablere et samarbejde for at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben, håndvåben og lette våben og at fremme fredsprocesser og konfliktforebyggelse
- e) at etablere et samarbejde på alle handels- og investeringsområder af gensidig interesse for at lette handels- og investeringsstrømme og fjerne hindringer for handel og investering på en måde, som er i overensstemmelse med WTO's principper og igangværende og fremtidige regionale EU-ASEAN-initiativer

- f) at etablere et samarbejde på området for retlige anliggender og sikkerhed, herunder retligt samarbejde; ulovlig narkotika; hvidvaskning af penge; bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption; databeskyttelse samt flygtninge og internt fordrevne
- g) at etablere et samarbejde på områderne migration og arbejde på søen
- h) at etablere et samarbejde på alle andre områder af gensidig interesse, navnlig beskæftigelse og sociale anliggender; udviklingssamarbejde; økonomisk politik; finansielle tjenesteydelser; god forvaltning på skatteområdet; industripolitik og SMV'er; informations- og kommunikationsteknologi (IKT); audiovisuelle medier, medier og multimedier; videnskab og teknologi; transport; turisme; uddannelse, kultur, tværkulturel og tværreligiøs dialog; energi; miljø og naturressourcer, herunder klimaforandring; landbrug; fiskeri og udvikling af landdistrikter; regionaludvikling; sundhed; statistikker; risikostyring ved katastrofer samt offentlig administration
- i) at øge begge parters deltagelse i subregionale og regionale samarbejdsprogrammer, der er åbne for den anden parts deltagelse
- j) at øge Filippinernes og Den Europæiske Unions rolle og profil
- k) at fremme forståelse fra-folk-til-folk og effektiv dialog og samspil med det organiserede civilsamfund.

ARTIKEL 3

Samarbejde i regionale og internationale organisationer

Parterne vil fortsætte med at udveksle synspunkter og samarbejde i regionale og internationale fora og organisationer som for eksempel De Forenede Nationer og relevante FN-agenturer og -organer, som for eksempel De Forenede Nationers Konference om Handel og Udvikling (UNCTAD), ASEAN-EU-dialogen, ASEAN's regionale forum (ARF), Asien-Europa-mødet (ASEM), (WTO), Den Internationale Organisation for Migration (IOM) og Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret (WIPO).

ARTIKEL 4

Regionalt og bilateralt samarbejde

På hvert område i dialogen og samarbejdet i henhold til denne aftale kan begge parter ud over at lægge vægt på anliggender under samarbejdet mellem EU og Filippinerne også ved fælles overenskomst arbejde sammen gennem aktiviteter på regionalt plan eller gennem en kombination af begge rammer, idet de tager hensyn til den regionale beslutningsproces for de berørte regionale grupperinger. Når parterne vælger den ramme, de vil bruge, forsøger de at opnå så stor virkning som muligt for alle parter og at styrke deres deltagelse, samtidig med at de udnytter tilgængelige ressourcer så effektivt som muligt og sikrer, at der er sammenhæng med andre aktiviteter.

AFSNIT II

POLITISK DIALOG OG SAMARBEJDE

ARTIKEL 5

Fredsproces og konfliktforebyggelse

Parterne er enige om at ville fortsætte samarbejdsbestrebelse, der kan fremme konfliktforebyggelse og skabe en fredskultur, blandt andet gennem støtte til fred og programmer i fredsuddannelse.

ARTIKEL 6

Samarbejde om menneskerettigheder

1. Parterne er enige om at ville samarbejde om fremme og effektiv beskyttelse af menneskerettighederne, herunder internationale menneskerettighedsinstrumenter, som de har tilsluttet sig.
2. Dette samarbejde vil foregå gennem aktiviteter, som parterne gensidigt er blevet enige om, herunder blandt andet følgende:
  - a) støtte til udvikling og gennemførelse af nationale handlingsplaner om menneskerettigheder
  - b) fremme af bevidsthed om og uddannelse i menneskerettigheder

- c) styrkelse af nationale menneskerettighedsrelaterede institutioner
- d) så vidt muligt hjælp til at fremme regionale menneskerettighedsrelaterede institutioner
- e) etablering af en meningsfuld dialog om menneskerettigheder mellem parterne og
- f) samarbejde inden for menneskerettighedsrelaterede FN-institutioner.

ARTIKEL 7

Alvorlige forbrydelser af internationalt omfang

1. Parterne erkender, at de mest alvorlige forbrydelser af internationalt omfang, som vedrører humanitær folkeret, folkedrab og andre forbrydelser mod menneskeheden ikke bør gå ustraffede hen, og at det bør sikres, at disse forbrydelser retsforfølges, ved at der træffes foranstaltninger enten på nationalt eller internationalt plan, blandt andet gennem Den Internationale Straffedomstol, i overensstemmelse med parternes respektive egne love.
2. Parterne er enige om at ville føre en målrettet dialog om den altdækkende tiltrædelse af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol i overensstemmelse med deres respektive love, herunder ydelse af bistand til kapacitetsopbygning.

ARTIKEL 8

Modvirkning af spredning af masseødelæggelsesvåben
og deres fremføringsmidler

1. Parterne mener, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler, både til og fra statslige og ikke-statslige instanser, udgør en af de alvorligste trusler mod international stabilitet og sikkerhed.
2. Parterne er derfor enige om at ville samarbejde og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler ved en fuldstændig efterlevelse af og gennemførelse på nationalt plan af deres eksisterende forpligtelser i henhold til internationale nedrustnings- og ikke-spredningstraktater og -aftaler og andre relevante internationale forpligtelser som for eksempel Sikkerhedsrådets resolution 1540. Parterne er enige om, at denne bestemmelse er et væsentligt element i denne aftale.
3. Parterne er endvidere enige om at ville:
  - a) tage de nødvendige skridt til at undertegne og under fuld respekt for parternes ratificeringsprocedurer bestræbe sig for at ratificere eller i givet fald tiltræde andre relevante internationale instrumenter, herunder relevante resolutioner fra Sikkerhedsrådet, og at opfylde de heraf opståede forpligtelser
  - b) indføre en effektiv ordning for national eksportkontrol til at overvåge eksport og forsendelse af varer med relation til masseødelæggelsesvåben, herunder kontrol med, at teknologi med dobbelt anvendelsesformål ikke anvendes til fremstilling af masseødelæggelsesvåben, samt til at iværksætte effektive sanktioner mod omgåelse af eksportkontrollen.

Parterne erkender, at gennemførelsen af eksportkontrol ikke må være en hæmsko for internationalt samarbejde om materialer, udstyr og teknologi til fredelige formål, og at argumentet om en fredelig udnyttelse ikke må benyttes som dække for spredning.

4. Parterne er enige om at ville etablere en løbende politisk dialog til at ledsage og underbygge disse elementer. Parterne kan også arbejde hen imod en dialog på regionalt plan.

ARTIKEL 9

Håndvåben og lette våben

1. Parterne erkender, at ulovlig handel med håndvåben og lette våben (SALW), herunder ammunition hertil, og overdreven akkumulering heraf, dårlig forvaltning, dårligt sikrede lagre og ukontrolleret spredning fortsat udgør en alvorlig trussel mod fred og international sikkerhed.

2. Parterne er enige om at ville iagttage og fuldt ud gennemføre deres respektive forpligtelser til at bekæmpe alle former for ulovlig handel med SALW i henhold til eksisterende internationale aftaler og Sikkerhedsrådets resolutioner, samt deres tilsagn givet inden for rammerne af andre internationale instrumenter på dette område, som for eksempel FN's handlingsprogram vedrørende forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af ulovlig handel med håndvåben og lette våben i alle dens aspekter.

3. Parterne forpligter sig til at etablere en løbende politisk dialog for at udveksle synspunkter og oplysninger og udvikle en fælles forståelse for spørgsmål og problemer i forbindelse med ulovlig handel med SALW og at styrke parternes evne til at forhindre, bekæmpe og udrydde en sådan handel.

ARTIKEL 10

Samarbejde om bekæmpelse af terrorisme

1. Parterne bekræfter betydningen af forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme i overensstemmelse med deres respektive lovgivning og administrative bestemmelser og med respekt for retsstaten, international lov, især FN-pagten og relevante resolutioner fra Sikkerhedsrådet, menneskerettighedslov, flygtningelov og international folkeret samt internationale konventioner, som de har tilsluttet sig, FN's globale strategi til bekæmpelse af terrorisme, som er nedfældet i FN's Generalforsamlings resolution nr. 60/28 af 8. september 2006, samt EU-ASEAN's fælleserklæring af 28. januar 2003 om samarbejde om bekæmpelse af terrorisme.

2. Til det formål er parterne enige om at ville samarbejde om følgende:

- a) at fremme gennemførelsen af relevante resolutioner fra Sikkerhedsrådet, såsom 1373, 1267, 1822 og 1904, og af relevante internationale konventioner og instrumenter
- b) at fremme samarbejdet mellem FN's medlemsstater for effektivt at gennemføre FN's globale strategi til bekæmpelse af terrorisme

- c) at udveksle oplysninger og styrke samarbejde og koordinering om retshåndhævelse ved at benytte Interpols eksisterende nationale centralbureauer gennem Interpols globale politikommunikationssystem (I-24/7)
- d) at udveksle oplysninger om terroristgrupper og deres støttenetværk i overensstemmelse med international og national lovgivning
- e) at udveksle synspunkter om midler og metoder til at bekæmpe terrorisme, også på tekniske områder og inden for uddannelse, og at dele erfaringer med forebyggelse af terrorisme og afradikalisering
- f) at samarbejde for at uddybe den internationale konsensus om kampen mod terrorisme og terroristfinansiering og at arbejde hen imod en snarlig aftale om den generelle konvention om international terrorisme med henblik på at supplere eksisterende FN-instrumenter til bekæmpelse af terrorisme
- g) at udveksle bedste praksis inden for beskyttelse af menneskerettigheder i kampen mod terrorisme
- h) at fremme gennemførelsen og øge samarbejdet om bekæmpelse af terrorisme inden for rammerne af ASEM og EU-ASEAN.

ARTIKEL 11

Samarbejde om offentlig administration

Parterne er enige om at ville samarbejde for at fremme kapacitetsopbygningen inden for offentlig administration. I samarbejdet på dette område kan der indgå udveksling af synspunkter om bedste praksis inden for forvaltningsmetoder, levering af ydelser, styrkelse af institutionel kapacitet og åbenhed.

AFSNIT III

HANDEL OG INVESTERING

ARTIKEL 12

Generelle principper

1. Parterne indgår en dialog om bilateral og multilateral handel og handelsrelaterede anliggender med henblik på at styrke de bilaterale handelsforbindelser og fremme det multilaterale handelssystem rolle hvad angår fremme af vækst og udvikling.

2. Parterne forpligter sig til at fremme udvikling og diversificering af deres samhandel i videst muligt omfang og til gensidig fordel. De forpligter sig til at skabe bedre markedsadgang ved at arbejde på at fjerne handelshindringer, især ikke-toldmæssige hindringer, og ved at træffe foranstaltninger, der kan give større gennemskuelighed, under hensyntagen til det arbejde, der foregår i internationale organisationer på dette felt.
3. I erkendelse af at handel spiller en afgørende rolle i udviklingen, og at bistand i form af handelspræferenceordninger har medvirket til udviklingen i de modtagende udviklingslande, bestræber parterne sig på at styrke deres konsultationer om en sådan bistand i fuld overensstemmelse med WTO.
4. Parterne holder hinanden underrettet om udviklingen i handelspolitik og handelsrelaterede politikker vedrørende for eksempel landbrug, fødevarerikkerhed, forbrugerbeskyttelse og miljø, herunder affaldsforvaltning.
5. Parterne ansporer til dialog og samarbejde med sigte på at udvikle deres handels- og investeringsforbindelser, at forsøge at finde en løsning på kommercielle problemer og at tage fat om andre handelsrelaterede anliggender, på de områder, der er omhandlet i artikel 13-19.

ARTIKEL 13

Sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender

1. Parterne samarbejder om fødevarerikkerhed og om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender for at beskytte liv eller sundhed for mennesker, dyr eller planter i parternes område.
2. Parterne drøfter og udveksler oplysninger om deres respektive foranstaltninger som fastlagt i WTO-aftalen om anvendelsen af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC), Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE) og Codex Alimentarius-Kommissionen (Codex), for eksempel love og forskrifter, certificerings- og inspektionsprocedurer, herunder procedurer for godkendelse af bedriften og gennemførelse af principper for zoneinddeling.
3. Parterne er enige om at ville samarbejde om kapacitetsopbygning inden for sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender og i givet fald inden for dyrevelfærd.
4. Parterne etablerer snarest en dialog om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender, når en af parterne anmoder om at se på forhold, der vedrører sundhed og plantesundhed og andre hastende anliggender i henhold til denne artikel.
5. Parterne udpeger kontaktsteder til kommunikation om forhold, der falder ind under denne artikel.

ARTIKEL 14

Tekniske handelshindringer

1. Parterne er enige om, at samarbejdet om standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderinger er et af nøglemålene for handelsudviklingen.
2. Parterne fremmer brugen af internationale standarder og samarbejder og udveksler oplysninger om standarder, overensstemmelsesvurderingsprocedurer og tekniske forskrifter, særlig inden for rammerne af WTO-aftalen om tekniske handelshindringer. Med henblik herpå er parterne enige om snarest at ville etablere en dialog om tekniske handelshindringer og udpege kontaktsteder til kommunikation om forhold, der falder ind under denne artikel.
3. Samarbejdet om tekniske handelshindringer kan blandt andet foregå ved dialog, fælles projekter, teknisk bistand og kapacitetsopbygningsprogrammer.

ARTIKEL 15

Told og handelslettelser

1. Parterne udveksler erfaringer og undersøger mulighederne for at forenkle import-, eksport- og andre toldprocedurer, sikrer gennemskeligheden i told- og handelsregulativer, udvikler et toldsamarbejde og effektiv gensidig administrativ bistand og stræber desuden mod at opnå de samme synspunkter og fælles optræden i forbindelse med internationale initiativer, herunder handelslettelser. Parterne vil især være opmærksomme på at øge sikkerheds- og sikringsdimensionen i den internationale handel, at sikre en effektiv og virkningsfuld toldhåndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og at sikre en balanceret tilgang mellem handelslettelser og bekæmpelse af svig og uregelmæssigheder.
2. Parterne fastslår, at de, uden at dette berører eventuelle andre former for samarbejde på grundlag af denne aftale, gerne vil overveje at indgå protokoller om toldsamarbejde, og om gensidig bistand, inden for de i denne aftale fastlagte institutionelle rammer.
3. Parterne fortsætter med at finde midler til teknisk bistand til at støtte gennemførelsen af samarbejdet om toldanliggender og om handelslettelser i henhold til denne aftale, sådan som det er aftalt mellem dem.

ARTIKEL 16

Investering

Parterne tilskynder til større investeringsstrømme ved at fremme et attraktivt og stabilt klima for gensidig investering gennem en løbende dialog, som kan skabe stabile, gennemskelige, åbne og ikke-diskriminerende regler for investorer, og de vil se på administrative ordninger, som kan lette investeringsstrømmene, i overensstemmelse med parternes egne love og administrative bestemmelser.

ARTIKEL 17

Konkurrencepolitik

1. Parterne arbejder for indførelse og opretholdelse af konkurrenceregler og myndigheder til at gennemføre dem. De fremmer anvendelsen af disse regler på en effektiv, ikke-diskriminerende og gennemskelig måde for at opnå retssikkerhed på deres respektive territorier.

2. Med henblik herpå vil parterne indgå i kapacitetsopbygningsaktiviteter inden for konkurrencepolitik, forudsat at der er midler tilgængelige til sådanne aktiviteter i parternes samarbejdsinstrumenter og -programmer.

ARTIKEL 18

Tjenesteydelser

1. Parterne er enige om at ville føre en løbende dialog bl.a. med henblik på udveksling af oplysninger om deres respektive forskriftsmiljøer, fremme af adgangen til hinandens markeder, herunder e-handel, fremme af adgangen til kapital og teknologi og fremme af handelen med tjenesteydelser mellem parterne og på tredjelandes markeder.
2. I erkendelse af konkurrenceevnen i deres respektive servicesektor fører parterne drøftelser om udnyttelse af mulighederne for handel med tjenesteydelser på hinandens markeder.

ARTIKEL 19

Intellektuelle ejendomsrettigheder

1. Parterne bekræfter, at de tillægger beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder stor betydning, og at de vil træffe passende foranstaltninger for at sikre en hensigtsmæssig og effektiv beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og samtidig sørge for, at sådanne foranstaltninger er i overensstemmelse med bedste praksis og internationale standarder, som parterne har forpligtet sig til at opfylde.

2. Parterne bistår hinanden med at identificere og gennemføre programmer med tilknytning til intellektuel ejendomsret, som kan bidrage til fremme af teknologisk innovation og til frivillig teknologioverførsel og uddannelse af menneskelige ressourcer, og de samarbejder om gennemførelsen af udviklingsdagsordenen i Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret (WIPO).
3. Parterne er enige om at ville øge samarbejdet om geografiske betegnelser, herunder beskyttelse af dem, og samarbejdet om beskyttelse af plantesorter, under hensyntagen til blandt andet og i givet fald Den Internationale Union til Beskyttelse af Plantenyheder (UPOV).
4. Parterne udveksler oplysninger og erfaringer med praksis i forbindelse med intellektuel ejendom, forhindring af overtrædelser af intellektuelle ejendomsrettigheder - især bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering - navnlig gennem toldsamarbejde og andre hensigtsmæssige former for samarbejde, og etablering og styrkelse af organisationer, der kontrollerer og beskytter sådanne rettigheder.

AFSNIT IV

SAMARBEJDE OM RETLIGE ANLIGGENDER OG SIKKERHED

ARTIKEL 20

Retligt samarbejde

1. Parterne erkender, at retsstaten og styrkelsen af alle relevante institutioner har en særlig betydning.
2. Samarbejdet mellem parterne kan også omfatte gensidig udveksling af oplysninger om bedste praksis for retssystemer og lovgivning.

ARTIKEL 21

Samarbejde om bekæmpelse af ulovlig narkotika

1. Parterne samarbejder om at sikre en balanceret tilgang gennem en effektiv koordinering mellem de kompetente myndigheder, blandt andet det førende agentur for retshåndhævelse på narkotikaområdet, og myndigheder inden for sundhed, retlige anliggender, uddannelse, unge, social velfærd, told og indre anliggender samt andre relevante sektorer og andre berørte interessenter, med det formål at mindske udbud af og efterspørgsel efter ulovlig narkotika samt indvirkning på narkotikamisbrugere og deres familie og samfundet som helhed, og at opnå en mere effektiv kontrol med prækursorer.

2. Parterne bliver enige om, med hvilken form for samarbejde disse mål skal nås. Indsatsen baseres på i fællesskab vedtagne principper efter de relevante internationale konventioner, som de har tilsluttet sig, den politiske erklæring og erklæringen om retningslinjerne for begrænsning af efterspørgslen efter narkotika, som blev vedtaget på den 20. særlige samling om narkotika under FN's Generalforsamling i juni 1998, og den politiske erklæring og handlingsplan om internationalt samarbejde hen imod en integreret og afbalanceret strategi til bekæmpelse af verdens narkotikaproblem, der blev vedtaget på højt niveau på den 52. samling i Narkotikakommissionen i marts 2009.

3. Samarbejdet mellem parterne omfatter også faglig og administrativ bistand, navnlig på følgende områder:

- a) udformning af national lovgivning og politik,
- b) oprettelse af nationale institutioner og informationscentre,
- c) støtte til civilsamfundets tiltag på narkotikaområdet og tiltag for at begrænse efterspørgslen efter og skader som følge af narkotika,
- d) personaleuddannelse,
- e) styrkelse af håndhævelse og informationsudveksling i overensstemmelse med indenlandsk lovgivning,
- f) narkotikaforskning,

- g) narkotikaprofilering og forhindring af fremstilling af farlige/narkotiske stoffer og omdirigering af kontrollerede prækursorer, især stoffer, som er vigtige for fremstillingen af ulovlig narkotika,
- h) andre områder, som parterne eventuelt vedtager i fællesskab.

ARTIKEL 22

Samarbejde om bekæmpelse af pengehvidvaskning og finansiering af terrorisme

1. Parterne er enige om, at det er nødvendigt at arbejde hen imod og samarbejde om at forhindre hvidvaskning af indtægter fra kriminelle aktiviteter såsom narkotikahandel og korrupcion.
2. Begge parter er enige om at ville fremme retlig, teknisk og administrativ bistand, der er rettet mod udvikling og gennemførelse af forskrifter og en effektiv funktion af mekanismer til bekæmpelse af pengehvidvaskning og finansiering af terrorisme. Som led i samarbejdet skal der især kunne udveksles relevant information inden for rammerne af parternes respektive lovgivninger, og der fastsættes passende standarder for bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme svarende til dem, der er vedtaget af Unionen og de internationale organer på området, såsom Financial Action Task Force (FATF).
3. Begge parter fremmer samarbejdet om bekæmpelse af pengehvidvaskning og finansiering af terrorisme, for eksempel gennem projekter til kapacitetsopbygning.

ARTIKEL 23

Bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption

1. Parterne er enige om at ville samarbejde om at bekæmpe organiseret kriminalitet og korruption som defineret i FN-konventionen om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet og tillægsprotokollerne hertil samt FN-konventionen mod korruption. Samarbejdet sigter mod at fremme og gennemføre disse konventioner og andre gældende instrumenter, som de har tilsluttet sig.
2. Afhængigt af ressourcerne indgår der også foranstaltninger og projekter til kapacitetsopbygning.
3. Parterne er enige om et samarbejde blandt retshåndhavende myndigheder, agenturer og tjenester og om at ville bidrage til at opløse og fjerne trusler om tværnational kriminalitet, som berører begge parter, inden for rammerne af deres respektive lovgivninger. Samarbejdet mellem retshåndhavende myndigheder, agenturer og tjenester kan have form af gensidig bistand ved efterforskning, udveksling af efterforskningsteknikker, fælles uddannelse og videreuddannelse af ansatte beskæftiget med retshåndhævelse og enhver anden form for fælles aktiviteter og bistand, herunder Interpols eksisterende nationale centralbureauer gennem Interpols globale politikommunikationssystem (I-24/7) eller et tilsvarende system til informationsudveksling, som kan vedtages gensidigt af parterne.

ARTIKEL 24

Beskyttelse af personoplysninger

1. Parterne er enige om at ville samarbejde for at forbedre beskyttelsen af personoplysninger under hensyntagen til de højeste internationale standarder, for eksempel dem, der blandt andet er omhandlet i retningslinjerne for regulering af edb-registre over personoplysninger, der blev vedtaget ved FN-Generalforsamlingens resolution 45/95 af 14. december 1990.
2. I styrkelsen af databeskyttelse ved intensivering af samarbejdet om beskyttelse af personoplysninger kan blandt andet indgå teknisk bistand i form af udveksling af oplysninger og ekspertise, som kan omfatte, men ikke er begrænset til følgende:
  - a) deling og udveksling af oplysninger, undersøgelser, forskning, strategier, procedurer og bedste praksis med tilknytning til databeskyttelse
  - b) gennemførelse og/eller deltagelse i fælles videreuddannelses- og uddannelsesprogrammer, dialoger og konferencer, der kan skabe større bevidsthed om databeskyttelse hos begge parter
  - c) udveksling af professionelle og eksperter, som vil studere databeskyttelsespolitikker.

ARTIKEL 25

Flygtninge og internt fordrevne

Parterne bestræber sig for at fortsætte med i givet fald at samarbejde om emner vedrørende internt fordrevnes og flygtninges velbefindende under hensyntagen til det arbejde og den bistand, der allerede ydes, herunder forsøg på at finde varige løsninger.

AFSNIT V

SAMARBEJDE OM MIGRATION OG ARBEJDE PÅ SØEN

ARTIKEL 26

Samarbejde om migration og udvikling

1. Parterne bekræfter betydningen af en fælles forvaltning af migrationsstrømmene mellem deres territorier. Med henblik på at styrke samarbejdet etablerer parterne en mekanisme til en alsidig dialog og høring om migrationsrelaterede emner. Migrationsanliggender indarbejdes i de nationale strategier / de nationale udviklingsrammer for økonomisk og social udvikling i migranternes oprindelses-, transit- og bestemmelseslande.

2. Samarbejdet mellem parterne baseres på en specifik behovsanalyse, som parterne foretager i fællesskab og efter aftale, og som gennemføres i overensstemmelse med gældende relevant EU-lovgivning og national ret. Der fokuseres særlig på:
- a) migrationens træk og skub-faktorer
  - b) udvikling og gennemførelse af national lovgivning og praksis hvad angår beskyttelse af migranter og deres rettigheder med henblik på at opfylde bestemmelserne i gældende internationale instrumenter, som garanterer respekt for migranternes rettigheder
  - c) udvikling og gennemførelse af national lovgivning og praksis hvad angår international beskyttelse, for at opfylde bestemmelserne i konventionen om flygtnings status, undertegnet den 28. juli 1951, og i protokollen hertil, undertegnet den 31. januar 1967, og andre relevante internationale instrumenter og for at sikre respekt for princippet om "non-refoulement"
  - d) indrejseregler, de indrejste personers rettigheder og status, retfærdig behandling og integration af udlændinge med lovligt ophold, uddannelse og foranstaltninger til bekæmpelse af racisme, diskrimination og fremmedhad
  - e) fastlæggelse af en effektiv og præventiv politik til behandling af tilstedeværelse på deres område af en statsborger fra den anden part, som ikke opfylder, eller ikke længere opfylder betingelserne for at komme ind i, forblive eller bo i den berørte parts område, menneskesmugling og -handel, også spørgsmålet om, hvordan smuglerringe kan bekæmpes og ofre for sådan praksis kan beskyttes

- f) tilbagevenden under humane og værdige omstændigheder for personer, som defineret i denne artikels stk. 2, litra e), herunder tilskyndelse til frivillig og holdbar tilbagevenden til hjemlandet samt indrejse/tilbagetagelse af sådanne personer i overensstemmelse med denne artikels stk. 3. Tilbagevenden for sådanne personer skal ske under behørigt hensyn til parternes ret til at give opholdstilladelse eller tilladelse til at blive af humanitære eller andre tilsvarende grunde og til princippet om non-refoulement
  - g) anliggender, der anses for at være af gensidig interesse på visumområdet og sikkerhed ved rejsedokumenter samt grænseforvaltning
  - h) anliggender vedrørende migration og udvikling, herunder udvikling af menneskelige ressourcer, social beskyttelse, bedst mulig udnyttelse af fordelene ved migration, kønsaspekt og udvikling, etisk ansættelse og cirkulær migration samt integration af migranter.
3. Som led i samarbejdet på dette område, og uden at dette berører behovet for beskyttelse af ofre for menneskehandel, er parterne desuden enige om, at:
- a) Filippinerne tager alle de af sine statsborgere tilbage, der befinder sig i en medlemsstats område, som fastlagt i denne artikels stk. 2, litra e), efter anmodning fra sidstnævnte og uden unødigt ophør, når først statsborgerskabet er fastslået og de fornødne procedurer i medlemsstaten er gennemført.
  - b) Hver enkelt medlemsstat tager alle de af sine statsborgere tilbage, der befinder sig i Filippinerne område, som fastlagt i denne artikels stk. 2, litra e), efter anmodning fra sidstnævnte og uden unødigt ophør, når først statsborgerskabet er fastslået og de fornødne procedurer i Filippinerne er gennemført.

- c) Medlemsstaterne og Filippinerne udstyrer til dette formål deres statsborgere med passende identitetspapirer. Enhver anmodning om indrejse eller tilbagetagelse sendes af den anmodende stat til den kompetente myndighed i den anmodede stat.

Hvis den pågældende person ikke er i besiddelse af passende identitetspapirer eller andet bevis for statsborgerskab, anmodes den pågældende kompetente diplomatiske eller konsulære repræsentation øjeblikkeligt af Filippinerne eller medlemsstaten om at give forsikring om vedkommendes statsborgerskab om nødvendigt gennem et interview, og når det først er konstateret, at vedkommende er statsborger i Filippinerne eller i en medlemsstat, udstedes der de fornødne dokumenter af de kompetente myndigheder i Filippinerne eller i medlemsstaten.

4. Parterne er enige om hurtigst muligt at ville indgå en aftale om indrejse/tilbagetagelse af deres statsborgere, herunder en bestemmelse om tilbagetagelse af statsborgere fra andre lande eller statsløse personer.

ARTIKEL 27

Arbejde på søen, uddannelse

1. Parterne er enige om at ville samarbejde om arbejde på søen for at fremme og opretholde værdige leve- og arbejdsvilkår for søfarende, søfarendes personlige sikkerhed og beskyttelse samt politikker og programmer om arbejdsmiljø.

2. Parterne er desuden enige om at ville samarbejde om uddannelse og videreuddannelse for søfarende samt sønæring for at opnå en sikker og effektiv søfart og forebygge miljøskader, herunder udbygge mandskabets kompetencer til at tilpasse sig til de ændrede krav inden for skibsfart og den teknologiske udvikling.
3. Parterne respekterer og iagttager de principper og bestemmelser, der fremgår af De Forenede Nationers havretskonvention fra 1982, især hvad angår de opgaver og forpligtelser, som hver enkelt part har med hensyn til arbejdsvilkår, mandskab og sociale anliggender ombord på skibe, som sejler under deres flag; den internationale konvention om uddannelse af søfarende, om sønæring og om vagthold (STCW-konventionen), som ændret, med hensyn til uddannelse af og kompetencekrav til søfarende; og principper og bestemmelser i relevante internationale instrumenter, som de har tilsluttet sig.
4. Samarbejdet på dette område baseres på gensidig konsultation og dialog mellem parterne med fokus på blandt andet:
  - a) uddannelse og videreuddannelse inde for søfart
  - b) informationsdeling og støtte til søfartsrelaterede aktiviteter
  - c) anvendte læringsmetoder og bedste praksis inden for videreuddannelse
  - d) programmer til bekæmpelse af pirateri og terrorisme på søen
  - e) søfarendes ret til en sikker og sikret arbejdsplads, anstændige arbejds- og levestandarder ombord på skibe og sundhedsbeskyttelse, lægehjælp, velfærdsforanstaltninger og andre former for social beskyttelse.

AFSNIT VI

ØKONOMISK SAMARBEJDE, UDVIKLINGSSAMARBEJDE
OG ANDRE SEKTORER

ARTIKEL 28

Beskæftigelse og sociale anliggender

1. Parterne er enige om at ville øge samarbejdet inden for beskæftigelse og sociale anliggender, herunder samarbejdet om regional og social samhørighed, med henvisning til artikel 26, stk. 2, litra b), sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, udvikling af færdigheder, ligestilling og anstændigt arbejde, med henblik på at styrke den sociale dimension af globaliseringen.
2. Parterne bekræfter, at det er nødvendigt at støtte globaliseringsprocessen, som er et gode for alle, og at fremme fuld, produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde som et af nøgleelementerne i bæredygtig udvikling og fattigdomsreduktion, sådan som det er stadfæstet i FN-Generalforsamlings resolution 60/1 af 24. oktober 2005 (resultatet fra verdenskonferencen i 2005) og ministererklæringen på højt niveau på FN's Økonomiske og Sociale Råd i juli 2006 (FN's Økonomiske og Sociale Råd E/2006/L.8 af 5. juli 2006). Parterne tager hensyn til de karakteristiske træk og den forskelligartede natur ved deres respektive økonomiske og sociale situationer.

3. Idet parterne bekræfter deres tilsagn om at ville respektere, fremme og gennemføre internationalt anerkendte arbejdsmæssige og sociale standarder, som er omhandlet navnlig i erklæringen om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen fra Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) og ILO's konventioner, som de har tilsluttet sig, er de enige om at ville samarbejde om specifikke programmer og projekter vedrørende teknisk bistand, som begge er enige om. Parterne er ligeledes enige om at ville indlede dialog, samarbejde og initiativer om emner af fælles interesse på bilateralt eller multilateralt plan, for eksempel på FN-, IOM-, ILO-, ASEM- og EU-ASEAN-plan.

ARTIKEL 29

Udviklingssamarbejde

1. Det primære mål for udviklingssamarbejdet er at tilskynde til bæredygtig udvikling, som kan være med til at reducere fattigdom og nå internationalt vedtagne udviklingsmål, herunder millenniumudviklingsmålene. Parterne indleder regelmæssig dialog om udviklingssamarbejde på linje med deres respektive prioriteter og områder af fælles interesse.
2. Dialogen om udviklingssamarbejde skal blandt andet være rettet mod:
  - a) fremme af menneskelig og social udvikling
  - b) fortsat bæredygtig, inklusiv økonomisk vækst

- c) fremme af miljømæssig bæredygtighed og forsvarlig forvaltning af naturressourcer, herunder fremme af bedste praksis
- d) reduktion af indvirkningen af klimaforandring og forvaltning af konsekvenserne heraf
- e) udbygning af kapaciteten til at opnå en bedre integration i verdensøkonomien og det internationale handelssystem
- f) fremme af reformen af den offentlige sektor, især hvad angår forvaltning af offentlige finanser for at forbedre leveringen af sociale ydelser
- g) indførelse af processer, der følger principperne i Pariserklæringen om bistandseffektivitet, Accrahandlingsplanen og andre internationale tilsagn om at forbedre leveringen og effektiviteten af støtte.

ARTIKEL 30

Økonomisk politisk dialog

1. Parterne er enige om at ville samarbejde og fremme udveksling af oplysninger om deres respektive trends og politikker samt dele erfaringer med koordinering af økonomiske politikker inden for rammerne af regionalt økonomisk samarbejde og integration.
2. Parterne bestræber sig på at uddybe dialogen mellem deres myndigheder om økonomiske anliggender, der som aftalt mellem parterne kan omfatte for eksempel pengepolitik, skattepolitik, herunder erhvervsbeskatning, offentlige finanser, makroøkonomisk stabilisering og udlandsgæld.

ARTIKEL 31

Civilsamfundet

Parterne erkender det organiserede civilsamfunds rolle i og potentielle bidrag til demokratisk styring og er enige om at ville fremme en effektiv dialog og et samspil med civilsamfundet i overensstemmelse med gældende indenlandske love hos parterne.

ARTIKEL 32

Risikostyring ved katastrofer

1. Parterne er enige om at ville øge samarbejdet om risikostyring ved katastrofer i forbindelse med den fortsatte udvikling og gennemførelse af foranstaltninger, der kan mindske risikoen for samfundene og styre konsekvenserne af naturkatastrofer på alle niveauer i samfundet. Der bør lægges vægt på forebyggende tiltag og proaktive tilgange til at afværge farer og risici og til at mindske risici eller sårbarhed over for naturkatastrofer.
2. Parterne arbejder sammen om at gøre risikostyring ved katastrofer til en integrerende del af udviklingsplaner og politisk beslutningstagning med tilknytning til naturkatastrofer.
3. I samarbejdet på dette område skal der fokuseres på følgende programelementer:
  - a) reduktion eller forebyggelse og afdæmpning af risikoen for katastrofer

- b) vidensforvaltning, innovation, forskning og uddannelse med henblik på at opbygge en kultur med sikkerhed og modstandsdygtighed på alle niveauer
- c) katastrofeberedskab
- d) politik, institutionel kapacitet og konsensusopbygning om katastrofestyring
- e) katastrofeindsats
- f) vurdering og overvågning af katastroferisici
- g) genopretning og rehabiliteringsplanlægning efter katastrofer
- h) tilpasning til og afdæmpning af klimaforandring.

ARTIKEL 33

Energi

1. Parterne bestræber sig på at fremme samarbejdet i energisektoren med henblik på at:
  - a) skabe favorable investeringsvilkår, især i infrastrukturer, og lige vilkår for vedvarende energi

- b) diversificere energiforsyningen for at øge energisikkerhed, blandt andet ved udvikling af nye, bæredygtige, innovative og vedvarende energiformer, og støtte institutionaliseringen af passende politiske rammer, der kan skabe lige vilkår for vedvarende energi, og integration heraf inden for relevante politikområder
- c) udvikle konvergerende energistandarder, især for biobrændsel og andre alternative brændselsformer, hertil hørende anlæg og praksis
- d) opnå en rationel energiudnyttelse ved at fremme energieffektivitet og -besparelser ved energiproduktion, -transport, -distribution og slutbrug
- e) fremme teknologioverførsel mellem parternes virksomheder med henblik på bæredygtig energiproduktion og -udnyttelse. Det kan gøres ved et passende samarbejde, især om reform af el-sektoren, om udvikling af energikilder, om anlæg og udvikling af biobrændsel
- f) fremme kapacitetsopbygning på alle områder, der er omfattet af denne artikel, og fremme favorable og attraktive gensidige investeringer gennem en løbende dialog, som kan skabe stabile, gennemskuelige, åbne og ikke-diskriminerende regler for investorer, og udforske administrative ordninger, som kan lette investeringsstrømmene, i overensstemmelse med parternes egne love og forskrifter.

2. Med henblik herpå er parterne enige om at ville fremme kontakter og fælles forskning til gensidig fordel for parterne, især gennem relevante regionale og internationale rammer. Under henvisning til artikel 34 og konklusionerne fra verdensstopmødet om bæredygtig udvikling, der fandt sted i Johannesburg i 2002, understreger parterne, at der er behov for at se på forbindelserne mellem adgang til energiydelser til en overkommelig pris og bæredygtig udvikling. Sådanne aktiviteter kan foregå i samarbejde med Den Europæiske Unions energiinitiativ, der blev lanceret på verdensstopmødet om bæredygtig udvikling.

3. Parterne følger de tilsagn, de har givet som aftaleparter i FN's rammekonvention om klimaændringer for at afhjælpe klimaændringer og er enige om at ville fremme teknisk samarbejde og private partnerskaber inden for projekter om bæredygtig og vedvarende energi, overgang til andre brændstoffer og energieffektivitet gennem fleksible markedsbaserede mekanismer som CO₂-markedsmekanismen.

ARTIKEL 34

Miljø og naturressourcer

1. Parterne er enige om, at samarbejdet på dette område skal fremme bevarelse og forbedring af miljøet og sigte mod bæredygtig udvikling. Omsætningen af resultatet af verdensstopmødet om bæredygtig udvikling og gennemførelsen af de relevante multilaterale miljøaftaler, som de har tilsluttet sig, skal der tages hensyn til i alle aktiviteter, som parterne påtager sig i forbindelse med denne aftale.

2. Parterne er enige om, at det er nødvendigt at bevare og forvalte naturressourcerne og den biologiske mangfoldighed på en bæredygtig måde af hensyn til alle generationer og under hensyntagen til deres udviklingsbehov.

3. Parterne er enige om at ville samarbejde, for at fremme den gensidige støtte til handels- og miljøpolitikker, og for i højere grad at integrere miljøovervejelser i alle samarbejdssektorer.
4. Parterne bestræber sig for at fortsætte og styrke deres samarbejde om de regionale programmer til beskyttelse af miljøet, hvad angår:
  - a) øget bevidsthed om miljø og mere lokal deltagelse i miljøbeskyttelse og bæredygtige udviklingsbestræbelser, herunder oprindelige, kultursamfund/oprindelige folk og lokalsamfund
  - b) kapacitetsopbygning med henblik på tilpasning til og afdæmpning af klimaforandring samt energieffektivitet
  - c) kapacitetsopbygning med henblik på deltagelse i og gennemførelse af multilaterale miljøaftaler, herunder men ikke begrænset til biodiversitet og biosikkerhed
  - d) fremme af miljøvenlige teknologier, produkter og tjenesteydelser, blandt andet gennem brug af regulering og markedsbaserede instrumenter
  - e) forbedring af naturressourcer, herunder skovforvaltning og bekæmpelse af ulovlig skovning og hertil knyttet handel, og fremme af forvaltning af bæredygtige naturressourcer, herunder skove
  - f) effektiv forvaltning af naturparker og beskyttede områder og udpegning og beskyttelse af områder med biodiversitet og skrøbelige økosystemer, under behørigt hensyn til lokale og oprindelige samfund, der lever i eller nær disse områder

- g) forhindring af grænseoverskridende overførsel af fast og farligt affald og andre former for affald
  - h) beskyttelse af kyst- og havmiljøet og effektiv forvaltning af vandressourcer
  - i) beskyttelse og bevaring af dyrkningsjord og bæredygtig arealforvaltning, herunder rehabilitering af nedlagte/forladte miner
  - j) mere kapacitetsopbygning inden for katastrofe- og risikostyring
  - k) fremme af bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre i samfundet.
5. Parterne søger at give hinanden adgang til deres programmer på dette felt ud fra de specifikke bestemmelser, der gælder for de enkelte programmer.

ARTIKEL 35

Landbrug, fiskeri og udvikling af landdistrikter

Parterne er enige om at ville tilskynde til dialog og fremme samarbejdet om bæredygtig udvikling inden for landbrug, fiskeri og udvikling af landdistrikter. Dialog kan finde sted på følgende områder:

- a) landbrugspolitik og internationale udsigter for landbruget i almindelighed

- b) mulighederne for at fremme handel med planter, dyr, vanddyr og produkter deraf, under hensyntagen til relevante internationale konventioner som IPPC og OIE blandt andet, som de har tilsluttet sig
- c) dyrevelfærd
- d) udviklingspolitik for landdistrikter
- e) kvalitetspolitik for planter, dyr og vandprodukter, og især geografiske betegnelser
- f) udvikling af et bæredygtigt og miljøvenligt landbrug, agroindustri, biobrændsel samt overførsel af bioteknologier
- g) plantesortsbeskyttelse, såsædsteknologi, forbedring af afgrøders produktivitet, alternative afgrødeteknologier, herunder bioteknologi for landbruget
- h) udvikling af databaser om landbrug, fiskeri og udvikling af landdistrikter
- i) styrkelse af menneskelige ressourcer inden for landbrug, veterinæranliggender og fiskeri
- j) støtte til en bæredygtig og ansvarlig langsigtet hav- og fiskeripolitik, herunder fiskeriteknologi, bevaring og forvaltning af kyst- og dybhavsressourcerne

- k) fremme af indsatsen til at forhindre og bekæmpe ulovlig, urapporteret og ureguleret fiskeri-praksis og hertil knyttet handel
- l) foranstaltninger vedrørende udveksling af erfaringer og etablering af partnerskaber, udvikling af joint ventures og samarbejdsnet mellem lokale aktører eller økonomiske operatører, herunder foranstaltninger til at forbedre adgangen til finansielle midler på områder som forskning og teknologioverførsel
- m) styrkelse af fabrikantsammenslutninger og handelsfremmende aktiviteter.

ARTIKEL 36

Regional udvikling og samarbejde

1. Parterne fremmer gensidig forståelse og bilateralt samarbejde inden for regionalpolitik.
2. Parterne tilskynder til og styrker informationsudveksling og samarbejde om regionalpolitik med særlig vægt på udvikling af tilbagestående områder, forbindelser mellem land og by og udvikling af landdistrikter.
3. Samarbejdet inden for regionalpolitik kan have form af:
  - a) metoder til opstilling og gennemførelse af regionalpolitikker

- b) styring og partnerskab på forskellige niveauer
- c) forbindelser mellem land og by
- d) udvikling af landdistrikter, herunder initiativer, der kan forbedre adgangen til finansielle midler og bæredygtig udvikling.
- e) statistikker.

ARTIKEL 37

Industripolitik og SMV-samarbejde

Parterne er enige om, at de under hensyntagen til deres respektive økonomiske politikker og målsætninger vil fremme det industripolitiske samarbejde på alle egnede områder, med henblik på at skabe et godt klima for økonomisk udvikling og at forbedre konkurrenceevnen hos små og mellemstore virksomheder, blandt andet ved:

- a) at fremme netværksarbejde mellem økonomiske operatører, især SMV'er, med det formål at udveksle information og erfaringer, at identificere muligheder inden for sektorer af gensidig interesse, at overføre teknologi og at fremme handel og investering
- b) at udveksle information om og erfaringer med at skabe de rette rammer for virksomhederne, især SMV'er, til at forbedre deres konkurrenceevne

- c) at skabe bedre muligheder for begge parter til at deltage i pilotprojekter og i særprogrammer ifølge de specifikke betingelser herfor
- d) at fremme investeringer og joint ventures, der kan stimulere teknologioverførsel, innovation, modernisering, diversificering og initiativer af høj kvalitet
- e) at give oplysninger om og fremme innovation og udveksling af god praksis med adgang til finansielle midler, især til små virksomheder og mikrovirksomheder
- f) at fremme virksomhedernes sociale ansvar og ansvarlighed og opmuntre til ansvarlig virksomhedspraksis, herunder bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion
- g) at udvikle fælles forskningsprojekter på udvalgte områder i industrien og samarbejde om projekter til kapacitetsopbygning, blandt andet standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer samt tekniske forskrifter, som er aftalt mellem parterne.

ARTIKEL 38

Transport

1. Parterne er enige om at ville samarbejde på alle relevante områder inden for transportpolitik med sigte på at forbedre investeringsmuligheder samt personbefordring og godstransport, at fremme sikkerhed og sikring inden for sø- og luftfart, at afhjælpe transportens indvirkning på miljøet og at gøre deres transportsystemer mere effektive.

2. Samarbejdet mellem parterne på dette område sigter mod at fremme:
  - a) udveksling af information om deres respektive transportpolitikker, -bestemmelser og -praksis, særlig hvad angår bytransport, transport i landdistrikter, søtransport, lufttransport, transportlogistik, sammenkobling af og interoperabilitet i multimodale transportnet samt forvaltning af veje, jernbaner, havne og lufthavne
  - b) udveksling af synspunkter om det europæiske satellitnavigationssystem (især Galileo) med fokus på spørgsmål vedrørende regulering, industrielle aspekter og markedsudvikling, der kommer begge parter til gode
  - c) fortsat dialog inden for luftfartsydelse med henblik på at sikre retssikkerhed uden unødigt forsinkelse for de eksisterende bilaterale aftaler om luftfartsydelse mellem enkelte medlemsstater og Filippinerne
  - d) fortsat dialog om udbygning af infrastrukturnet for lufttransport til hurtig, effektiv, bæredygtig, tryk og sikker bevægelighed for folk og varer, samt bedre håndhævelse af konkurrence-lovgivning og økonomisk regulering af luftfartsindustrien for at opnå større konvergens på reguleringsområdet og bedre erhvervsforbindelser, og undersøgelse af mulighederne for yderligere udvikling af forbindelserne inden for luftfart. Samarbejdsprojekter på luftfartsområdet, som er af interesse for begge parter, bør fremmes yderligere

- e) dialog inden for maritim transportpolitik og -ydelse, der især sigter mod at fremme udviklingen af søfartsindustrien omfattende, men ikke begrænset til:
- i) udveksling af information om lovgivning og forskrifter vedrørende søfart og havne
  - ii) fremme af ubegrænset adgang til det internationale søfartsmarked og søfartshandel på et kommercielt grundlag, forpligtelse til ikke at indføre lastfordelingsklausuler, indførelse af bestemmelser om national behandling og MFN-behandling af fartøjer, som drives af statsborgere eller virksomheder fra den anden part og ret til at arrangere dør-til-dør-transportydelser, herunder også deltransport, under hensyntagen til parternes egne love
  - iii) effektiv administration af havne og effektive søfartsydelser, og
  - iv) fremme af samarbejde af gensidig interesse på søfartsområdet og angående arbejde på søen, uddannelse og videreuddannelse i henhold til artikel 27
- f) en dialog om effektiv gennemførelse af standarder vedrørende sikring, sikkerhed og forureningsforebyggelse ved transport, især hvad angår søfart, navnlig bekæmpelse af pirateri, og luftfart, i overensstemmelse med de for begge parter gældende relevante internationale konventioner, som de har tilsluttet sig, og standarder, blandt andet samarbejde inden for relevante internationale fora, som kan sikre bedre håndhævelse af internationale forskrifter. Med henblik herpå vil parterne fremme teknisk samarbejde og bistand inden for transportsikkerhed og -sikring samt miljøaspekter, herunder, men ikke begrænset til uddannelse, eftersøgning og redningsaktioner samt undersøgelse af ulykker og skader inden for sø- og luftfart. Parterne vil også fokusere på fremme af miljøvenlige transportformer.

ARTIKEL 39

Videnskabeligt og teknologisk samarbejde

1. Parterne er enige om at ville samarbejde inden for videnskab og teknologi under hensyntagen til deres respektive politikmål.
2. Sigtet med dette samarbejde er:
  - a) at tilskynde til udveksling af information og deling af knowhow om videnskab og teknologi, især om gennemførelsen af politikker og programmer, samt intellektuelle ejendomsrettigheder til opfindelser inden for forskning og udvikling
  - b) at fremme varige forbindelser og forskningspartnerskaber mellem parternes forskersamfund, forskningscentre, universiteter og erhvervslivet
  - c) at fremme uddannelse af menneskelige ressourcer og opbygning af teknologisk og forskningsmæssig kapacitet.
3. Samarbejdet har form af fælles forskningsprojekter og udvekslinger, møder og forskeruddannelse gennem internationale uddannelses- og mobilitetsordninger samt udvekslingsprogrammer, som kan give den størst mulige udbredelse af forskningsresultater, læring og bedste praksis. Der kan aftales andre former for samarbejde.

4. Disse samarbejdsaktiviteter bør baseres på principperne om gensidighed, fair behandling og gensidige fordele og bør sikre en passende beskyttelse af intellektuel ejendom. Alle aspekter af intellektuelle ejendomsrettigheder, der kan opstå i forbindelse med samarbejde under denne aftale, kan om nødvendigt gøres til genstand for forhandlinger mellem de relevante agenturer eller grupper, der har været involveret inden starten på samarbejdet, og kan omfatte aspekter som ophavsret, varemærker og patenter under hensyntagen til parternes respektive love og administrative bestemmelser.
5. Parterne opfordrer deres respektive højere læreanstalter, forskningscentre og produktionssektorer, herunder SMV'er, til at deltage i samarbejdet.
6. Parterne er enige om at ville gøre alt, hvad de kan for at øge offentlighedens kendskab til de muligheder, som deres respektive programmer om videnskab og teknologisk samarbejde kan tilbyde.

ARTIKEL 40

Samarbejde om informations- og kommunikationsteknologi

1. I erkendelse af at informations og kommunikationsteknologi (IKT) er et nøgleelement i det moderne liv og er af vital betydning for økonomisk og social udvikling, bestræber parterne sig på at udveksle synspunkter om deres respektive politikker på dette område med henblik på at fremme økonomisk udvikling.

2. Samarbejdet på dette område skal blandt andet fokusere på:
  - a) deltagelse i den brede, regionale dialog om de forskellige aspekter af informationssamfundet, især politikker og regulering vedrørende elektronisk kommunikation, herunder forsyningspligtydelser, licensgivning og generelle tilladelser samt tilsynsmyndighedens uafhængighed og effektivitet, e-forvaltning, forskning og IKT-støttede tjenesteydelser
  - b) sammenkobling og interoperabilitet mellem parternes og sydøstasiatiske netværk (for eksempel TEIN) og tjenesteydelser
  - c) standardisering og udbredelse af nye teknologier og teknologier under udvikling inden for IKT
  - d) fremme af forskningssamarbejde inden for IKT om emner af gensidig interesse for parterne
  - e) deling af bedste praksis i et forsøg på at bygge bro over den digitale kløft
  - f) udvikling og gennemførelse af strategier og mekanismer vedrørende sikkerhedsaspekter ved IKT og til bekæmpelse af it-kriminalitet
  - g) deling af erfaringer med udsendelse af digitalt fjernsyn samt med reguleringsmæssige aspekter, frekvensforvaltning og forskning
  - h) fremme af bestræbelser på at dele erfaringer med udvikling af menneskelige ressourcer på IKT-området.

ARTIKEL 41

Audiovisuelle medier, medier og multimedier

Parterne vil tilskynde til, støtte og lette udvekslinger, samarbejde og dialog mellem deres relevante institutioner og aktører inden for det audiovisuelle område, medier og multimedier. De er enige om at ville afholde en løbende politisk dialog på disse områder.

ARTIKEL 42

Samarbejde om turisme

1. Ud fra Verdensturistorganisationens "Global Code of Ethics for Tourism" og bæredygtighedsprincipperne, som danner grundlaget for den lokale Agenda 21-proces forsøger parterne at forbedre informationsudvekslingen og indføre bedste praksis for dermed at sikre en afbalanceret og bæredygtig udvikling af turismen.
2. Begge parter er enige om at ville indgå i en dialog for at lette samarbejdet, herunder den tekniske bistand, på områderne menneskelige ressourcer og udvikling af ny teknologi for bestemmelsessteder i overensstemmelse med principperne om bæredygtig turisme.
3. Parterne er enige om at ville opbygge et samarbejde om at beskytte og maksimere potentialet i natur- og kulturarven, at afdæmpe turismens negative virkninger og at øge turisterhvervets positive bidrag til lokalsamfundenes bæredygtige udvikling, blandt andet ved at udvikle økoturisme, tilgode-se lokale og oprindelige samfunds integritet og interesser og forbedre uddannelsen i turistindustrien.

ARTIKEL 43

Samarbejde og finansielle tjenesteydelser

1. Parterne er enige om at ville styrke samarbejdet for at tilnærme deres regler og standarder til hinanden og for at forbedre regnskabs-, revisions-, tilsyns- og kontrolsystemerne for banker og forsikringsselskaber og andre dele af den finansielle sektor.
2. Parterne erkender, hvor stor betydning teknisk bistand og foranstaltninger til kapacitetsopbygning har i den forbindelse.

ARTIKEL 44

God forvaltning på skatteområdet

1. For at styrke og udvikle de økonomiske aktiviteter og samtidig tage højde for behovet for at udvikle passende reguleringsmæssige rammer anerkender parterne principperne om god forvaltning på skatteområdet og vil gennemføre dem. Med henblik herpå vil parterne i overensstemmelse med deres respektive kompetencer forbedre det internationale samarbejde på skatteområdet, lette opkrævningen af lovlige skatteindtægter og udvikle foranstaltninger til effektivt at gennemføre ovennævnte principper.
2. Parterne er enige om, at gennemførelsen af disse principper især skal finde sted inden for rammerne af eksisterende eller kommende bilaterale skatteaftaler mellem Filippinerne og medlemsstaterne.

ARTIKEL 45

Sundhed

1. Parterne erkender og bekræfter, hvor overordentlig stor betydning sundhed har. Derfor er parterne enige om at ville samarbejde inden for sundhedssektoren på områder som reform af sundhedssystemet, alvorlige overførbare sygdomme og andre trusler mod sundheden, ikke-overførbare sygdomme samt internationale sundhedsaftaler, der kan forbedre sundhed og bæredygtig udvikling af sundhedssektoren, som er til gensidig fordel for begge parter.
2. Samarbejdet tager form af:
  - a) programmer, der dækker de i denne artikels stk. 1 anførte områder, herunder forbedring af sundhedssystemer, levering af sundhedsydelser, reproduktive sundhedsydelser til fattige samt sårbare kvinder og samfund, sundhedsstyring, herunder forbedret forvaltning af offentlige finanser, finansiering af sundhedspleje, sundhedsinfrastruktur og informationssystemer samt sundhedsforvaltning
  - b) fælles indsats med hensyn til epidemiologi og overvågning, herunder udveksling af oplysninger samt samarbejde om tidlig varsling i tilfælde af trusler mod sundheden som for eksempel fugleinfluenza og pandemisk influenza samt andre alvorlige overførbare sygdomme
  - c) forebyggelse af og kontrol med ikke-overførbare sygdomme gennem udveksling af oplysninger og god praksis, fremme af en sund livsstil, oplysning om vigtige sundhedsfaktorer som ernæring, afhængighed af narkotika, alkohol og tobak samt udvikling af sundhedsrelaterede forskningsprogrammer som omhandlet i artikel 39 og sundhedsfremmende ordninger

- d) fremme af gennemførelsen af internationale aftaler, for eksempel rammekonventionen om tobakskontrol, og de internationale sundhedsregulativer, som de har tilsluttet sig
- e) andre programmer og projekter, der kan forbedre sundhedsydelser og menneskelige ressourcer i sundhedssystemerne samt sundhedsbetingelser som aftalt mellem parterne.

ARTIKEL 46

Uddannelse, kultur, tværkulturel og tværreligiøs dialog

1. Parterne er enige om at ville fremme uddannelse, sport, kulturelt og tværreligiøst samarbejde, som på behørig vis respekterer deres forskelligartethed, for at øge den gensidige forståelse for og viden om deres respektive kulturer. Med henblik herpå vil parterne støtte og fremme deres kulturelle institutters aktiviteter.
2. Parterne er endvidere enige om at ville indlede en dialog om anliggender af gensidig interesse vedrørende moderniseringen af uddannelsessystemer, herunder anliggender vedrørende kernekompetencer og udvikling af evalueringsinstrumenter, som lever op til europæiske standarder.
3. Parterne bestræber sig på at træffe passende foranstaltninger for at fremme kontakten fra folk til folk inden for områder som uddannelse, sport og kulturelle udvekslinger, samt tværreligiøse og tværkulturelle dialoger og at gennemføre fælles initiativer inden for forskellige sociokulturelle områder, herunder samarbejde om bevarelse af kulturarv med respekt for kulturel forskellighed. I den forbindelse er parterne også enige om at ville forsætte med at støtte Asien-Europa-Fondens aktiviteter samt den tværreligiøse dialog inden for ASEM.

4. Parterne er enige om at ville konsultere hinanden og samarbejde inden for internationale fora eller organisationer, for eksempel UNESCO, for at kunne forfølge fælles mål og opnå større forståelse og respekt for kulturel mangfoldighed. I den forbindelse er parterne også enige om at ville fremme ratificeringen og gennemførelsen af UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed, der blev vedtaget den 20. oktober 2005.
5. Parterne lægger desuden vægt på at få vedtaget foranstaltninger, der kan styrke forbindelser mellem parternes relevante specialinstanser på området, på at udveksle information og knowhow blandt eksperter, unge og unge arbejdstagere (på og uden for skolen) og på at drage fordel af deres respektive programmer, for eksempel ERASMUS Mundus på uddannelses- og kulturområdet, og af de erfaringer, som begge parter har indhøstet på disse områder.

ARTIKEL 47

Statistiske oplysninger

Parterne er enige om, at følgende bør fremmes i overensstemmelse med deres nuværende statistiske samarbejde mellem Den Europæiske Union og ASEAN: kapacitetsopbygning på statistikområdet, harmonisering af statistiske metoder og praksis, herunder indsamling og udbredelse af statistikker, som gør det muligt for dem på et gensidigt acceptabelt grundlag at benytte statistikker om blandt andet nationalregnskaber, udenlandske direkte investeringer, informations- og kommunikationsteknologi, handel med varer og tjenesteydelser og mere generelt om alle andre områder, som er omfattet af denne aftale, og hvor det er hensigtsmæssigt at foretage indsamling, analyse og udbredelse af statistiske data.

AFSNIT VII

INSTITUTIONELLE RAMMER

ARTIKEL 48

Det blandede udvalg

1. Parterne er enige om, at der ved denne aftale skal nedsættes et blandet udvalg bestående af repræsentanter for begge parter på højt niveau, og det skal have til opgave:
  - a) at sikre, at denne aftale fungerer og gennemføres korrekt
  - b) at opstille prioriteringer i forhold til denne aftales mål
  - c) at rette passende henstillinger med henblik på at fremme aftalens målsætninger.

2. Det blandede udvalg træder normalt sammen mindst hvert andet år på skift i Filippinerne og i Den Europæiske Union på en dato, som fastsættes ved fælles overenskomst. Det blandede udvalg kan også afholde ekstraordinære møder efter aftale mellem parterne. Formandskabet i det blandede udvalg varetages på skift af parterne. Dagsordenen for det blandede udvalgs møder fastsættes efter aftale mellem parterne.

3. Det blandede udvalg nedsætter specialiserede underudvalg, som skal tage sig af alle områder, der er omfattet af denne aftale, og som kan bistå det i udøvelsen af dets opgaver. Underudvalgene udarbejder detaljerede rapporter om deres virksomhed til det blandede udvalg på hvert af dets møder.
4. Parterne er enige om, at det blandede udvalg også skal have til opgave at føre tilsyn med, at sektoraftaler eller protokoller, der er indgået eller skal indgås mellem parterne, fungerer korrekt.
5. Det blandede udvalg vedtager selv sin forretningsorden.

AFSNIT VIII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 49

Kommende udviklingsklausul

1. Parterne kan ved fælles overenskomst og efter anbefaling fra det blandede udvalg udvide denne aftale for at højne samarbejdsniveauet, blandt andet ved at supplere den med aftaler eller protokoller vedrørende specifikke sektorer eller aktiviteter.
2. Hvad angår gennemførelsen af denne aftale, kan hver af parterne stille forslag om at udvide samarbejdet under hensyntagen til de erfaringer, der gøres i forbindelse med dens anvendelse.

ARTIKEL 50

Ressourcer til samarbejde

1. Parterne er enige om at ville stille passende ressourcer til rådighed, herunder finansielle midler, i det omfang deres respektive ressourcer og forskrifter tillader det, med henblik på at realisere målene for samarbejdet i denne aftale.
2. Parterne gennemfører finansiell bistand efter principperne om forsvarlig finansiell forvaltning og samarbejder om at beskytte deres finansielle interesser. Parterne træffer effektive foranstaltninger for at forhindre og bekæmpe svig, korrupsion og alle andre ulovlige aktiviteter, blandt andet ved hjælp af gensidig bistand inden for de områder, der er dækket af denne aftale, i overensstemmelse med deres respektive love og forskrifter. Alle andre aftaler eller finansieringsinstrumenter, som parterne bliver enige om, skal indeholde specifikke klausuler om finansielt samarbejde, hvori der er fastsat tilsyn på stedet, inspektion, kontrol og foranstaltninger til bekæmpelse af svig, herunder blandt andet sådanne som gennemføres af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og de relevante filippinske efterforskningsmyndigheder.
3. Parterne tilskynder Den Europæiske Investeringsbank (EIB) til at fortsætte sit arbejde i Filippinerne efter bankens procedurer og finansieringskriterier, efter den rammeaftale, der er indgået mellem EIB og Filippinerne og efter Filippinernes egne love.

4. Parterne kan beslutte også at yde finansiel bistand til samarbejdsaktiviteter på områder, der er omfattet af aftalen eller relaterer til den, efter egne finansielle procedurer og med egne ressourcer. Samarbejdsaktiviteterne kan i givet fald omfatte, men er ikke begrænset til kapacitetsopbygning og teknisk samarbejde, udveksling af eksperter, gennemførelse af undersøgelser, etablering af rets-, håndhævelses- og reguleringsrammer, der kan skabe mere gennemsækelighed og ansvarlighed, samt andre aktiviteter, som vedtages af parterne.

ARTIKEL 51

Faciliteter

For at lette samarbejdet inden for rammerne af denne aftale er begge parter enige om at ville indrømme hinanden de nødvendige faciliteter til embedsmænd og eksperter, som inddrages i gennemførelsen af samarbejdet, så deres hverv kan udøves i overensstemmelse med begge parter nationale/indenlandske love, regler og forskrifter.

ARTIKEL 52

Andre aftaler

1. Med forbehold af de relevante bestemmelser i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde berører denne aftale og enhver foranstaltning i henhold til den på ingen måde de beføjelser, som parterne har til at gennemføre bilaterale samarbejdsaktiviteter eller til i givet fald at indgå nye partnerskabs- og samarbejdsaftaler, også mellem Filippinerne og de enkelte medlemsstater.
2. Denne aftale berører ikke anvendelsen eller gennemførelsen af forpligtelser, som de respektive parter har påtaget eller vil påtage sig over for tredjeparter.

ARTIKEL 53

Opfyldelse af forpligtelser

1. Parterne træffer de fornødne almindelige eller særlige foranstaltninger til opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til denne aftale. De drager omsorg for, at aftalens mål virkeliggøres.
2. Hver af parterne kan indbringe alle tvister vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af denne aftale for det blandede udvalg.

3. Hvis en af parterne finder, at den anden part har tilsidesat en forpligtelse, som påhviler den i henhold til denne aftale, kan den træffe passende foranstaltninger. Den meddeler forud herfor, undtagen i særligt hastende tilfælde i henhold til denne artikels stk. 5, det blandede udvalg alle de relevante oplysninger, der er nødvendige for en grundig undersøgelse af situationen, med henblik på at nå frem til en for parterne acceptabel løsning.

4. Ved valget af foranstaltninger foretrækkes de, der forstyrrer aftalens gennemførelse mindst muligt. Disse foranstaltninger meddeles straks den anden part og gøres til genstand for konsultationer i det blandede udvalg, hvis den anden part anmoder derom.

5. Parterne vedtager, at der med henblik på fortolkningen og den praktiske anvendelse af denne aftale ved de i denne artikels stk. 3 omhandlede "særlige hastende tilfælde" forstås tilfælde af en af parternes materielle overtrædelse af aftalen. Et væsentligt brud på denne aftale udgøres af:

- a) en fornægtelse af denne aftale, som ikke har hjemmel i de almindelige regler i international ret, eller
- b) en krænkelse af væsentlige elementer i denne aftale, nemlig artikel 1, stk. 1, og artikel 8, stk. 2.

Inden der anvendes foranstaltninger i særligt hastende tilfælde, kan hver af parterne anmode om, at der bliver indkaldt til et hastemøde. Hvis der fremsættes en sådan anmodning, skal der inden 15 dage, medmindre parterne bliver enige om en anden frist, der dog ikke må overskride 21 dage, afholdes et møde, hvor situationen bliver nøje gennemgået for at finde en løsning, der er acceptabel for parterne.

ARTIKEL 54

Definition af parterne

I denne aftale forstås ved "parter" på den ene side Unionen eller dens medlemsstater eller Unionen og dens medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive beføjelser og på den anden side Republikken Filippinerne.

ARTIKEL 55

Territorial anvendelse

Denne aftale gælder på den ene side for de områder, hvor traktaten om Den Europæiske Union finder anvendelse, på de vilkår, der er fastsat i nævnte traktat, og på den anden side for Filippinerne område.

ARTIKEL 56

Notifikationer

Notifikationer i medfør af artikel 57 foretages til henholdsvis Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union og Filippinerne udenrigsministerium gennem diplomatiske kanaler.

ARTIKEL 57

Ikrafttrædelse og varighed

1. Denne aftale træder i kraft på den første dag i måneden efter den dato, på hvilken den sidste part har givet den anden part notifikation om afslutningen af de procedurer, som er nødvendige i så henseende.
2. Denne aftale er gyldig i en periode på fem år. Den fornyes automatisk med yderligere efterfølgende perioder på et år, medmindre den ene part seks måneder forud for udløbet af en efterfølgende periode skriftligt meddeler den anden part, at den ikke agter at forlænge denne aftale.
3. Denne aftale kan ændres ved fælles overenskomst mellem parterne. Eventuelle ændringer træder ifølge stk. 1 i denne artikel først i kraft, når den sidste part har givet den anden part notifikation om, at alle nødvendige formaliteter er opfyldt.
4. Denne aftale kan opsiges af den ene part ved skriftlig notifikation til den anden part om, at aftalen ønskes opsagt. Opsigelsen får virkning seks måneder efter, at den anden part har modtaget notifikationen. Opsigelsen har ingen indvirkning på vedtagne eller igangværende projekter, der er påbegyndt under aftalen inden opsigelsen heraf.

ARTIKEL 58

Autentiske tekster

1. Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.
2. Aftalen blev forhandlet på engelsk. Eventuelle sproglige divergenser i teksterne meddeles til det blandede udvalg.